

Preek van 1 januari 2024 **Marc Massaer**

KENNIS VIA HET VERSTAND, GODS WOORD VIA HET HART

Broeders en zusters in Christus,

Het is mooi dit nieuwe jaar te mogen beginnen met het hoogfeest van Maria, de Moeder van God. Immers, dankzij Maria is er een nieuw begin gemaakt in de geschiedenis van God met de mensen. Maria is de nieuwe Eva, die Jezus, de nieuwe Adam en de Zoon van God, ter wereld brengt. In Maria zien we de nieuwe schepping van God want zij is de volmaakt heilige vrouw.

Voor de eerste dag van het nieuwe jaar, de 57^e Wereldvrede dag, heeft paus Franciscus een boodschap geschreven over kunstmatige intelligentie in relatie tot vrede. De paus verheugt zich over de ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en technologie maar ziet ook risico's.

Kunstmatige intelligentie doet steeds meer haar intrede in de samenleving. Ze omvat een verscheidenheid aan wetenschappen, theorieën en technieken die erop gericht zijn machines de kennisvaardigheden van mensen te laten nabootsen. Het is nu al mogelijk een hele tekst en zelfs een afstudeerscriptie te schrijven via kunstmatige intelligentie. Ook de bankwereld is steeds meer digitaal. Zo zijn bijvoorbeeld acceptgiro's afgeschaft. Vorderingen in de informatica en de ontwikkeling van digitale technologieën in de laatste decennia hebben wereldwijd diepgaande veranderingen teweeggebracht. De wereld is als het ware ons dorp geworden: we zijn meteen op de hoogte van alles wat er wereldwijd gebeurt. De nieuwe digitale instrumenten zijn bezig talloze aspecten van het dagelijkse leven te veranderen: communicatie, openbaar bestuur, onderwijs, consumptie, persoonlijke interactie enzovoorts.

De immense uitbreiding van de technologie moet wel gepaard gaan met een goede vorming tot verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling ervan. Technologieën kunnen bijvoorbeeld uit de op internet achtergelaten sporen data halen die het mogelijk maken onze geestelijke en relationele gewoonten, vaak zonder dat we het weten, voor commerciële of politieke doeleinden te gebruiken. Daarmee worden we in onze keuzevrijheid beperkt. Er komt bij kunstmatige intelligentie dus een ethische dimensie kijken die ook onderzocht dient te worden. Vrijheid en een vreedzame samenleving worden bedreigd, wanneer de mens zwicht voor de verleiding van egoïsme, persoonlijk belang, zucht naar winst en dorst naar macht. Technologische ontwikkelingen die niet leiden tot een verbetering van de levenskwaliteit van heel de mensheid maar ongelijkheid en conflicten doen toenemen, zullen nooit beschouwd kunnen worden als een ware vooruitgang.

Waar ligt de grens van de techniek? Als men daarmee alles wil controleren, bestaat het gevaar dat er een technologische dictatuur ontstaat. Een ander groot gevaar is digitale verslaving; denk maar aan gameverslaafde jongeren. De opvoeding tot het gebruik van kunstmatige intelligentie zou erop gericht moeten zijn het kritisch denken te bevorderen. De paus spreekt in een gebed aan het einde van zijn document de hoop uit dat kunstmatige technologie ertoe bijdraagt ongelijkheid uit de wereld te bannen en de vrede te bevorderen.

Aan het begin van het nieuwe jaar kijken we naar het voorbeeld van Maria, die het woord van God dat zij hoorde, in haar hart bewaarde. Wij mensen kunnen met ons verstand kennis opdoen maar nog belangrijker is ons hart te laten vernieuwen door het woord van God tot je te laten spreken in de kracht van de H. Geest. Het is immers de Geest die alles levend maakt en in beweging zet en creatief nieuwe wegen durft te gaan.

Als geloofsgemeenschap staan wij voor de uitdaging nieuwe wegen te zoeken om het

geloof zo ter sprake te brengen dat de vonk van het vuur van de liefde van God overspringt. Daarbij hebben we meer dan ooit de H. Geest nodig, van wie Maria helemaal vervuld was.

Moge dit nieuwe jaar voor ons allen een gezegend jaar zijn, waarin we streven naar eenheid, harmonie, vrede, vreugde en liefde. Dat het licht van ons geloof helderder mag stralen, opdat God verheerlijkt mag worden door onze woorden en daden. Amen.